

भारत शिक्षण संस्थेचे

श्री छत्रपती शिवाजी महाविद्यालय, उमरगा

समाजशास्त्र विभाग

बी. ए. तृतीय वर्ष

नागरी समाजशास्त्राचा परिचय पेपर क्र. 99

सादरकर्ता:- डॉ. अनिल गाडेकर

सहा. प्राध्यापक

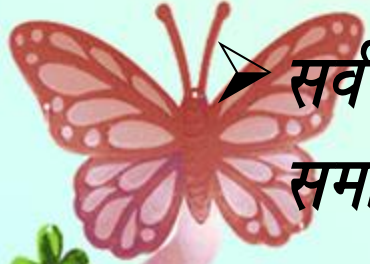
समाजशास्त्र विभाग

मो. नं. 9545439048

प्रस्तावना

- नगरी समाजशास्त्र ही समाजशास्त्रची एक महत्त्वपूर्ण शाखा आहे.
- नगरी समाजशास्त्र हे नागरी जीवनाच्या विविध पैलूंचे
- वैज्ञानिक व समाजशास्त्रीय पध्दतीने अध्ययन करणारे शास्त्र आहे.
- सर्वच नगरांमध्ये कांही सर्वसामान्य तत्त्व दिसून येतात की, जे ग्रामीण समाजाच्या तत्त्वा पेक्षा वेगळे असतात.
- म्हणून या नागरी तत्त्वाचा व सामाजिक संबंधाचा शास्त्रीय पध्दतीने केलेला अभ्यास म्हणजे नगरी समाजशास्त्र होय.
- रॉबर्ट पार्क यांना नगरी समाजशास्त्राचा जनक म्हटले जाते.

नगरी समाजशास्त्राच्या व्याख्या

➤ नेल्सअॅन्डरसन-: "ग्रामीण समाजशास्त्र जसे ग्रामीण सामाजिक संबंधाचा अभ्यास करते तसेच नागरी समाजशास्त्र नगरीय व उपनगरीय सामाजिक संबंधाचा अभ्यास शास्त्र आहे".

➤ हाउस -: "नगरी समाजशास्त्र हे नागरी जीवन व नागरी समस्याचा समाजशास्त्रीय पध्दतीने अध्ययन करणारे शास्त्र आहे."

नागरी समाजशास्त्राची व्याप्ती

➤ नागरी विज्ञान -:

नगर, महानगर व मेनोग्राफिक शहरांचा अभ्यास.

➤ नागरी परिस्थिती विज्ञान -:

मानव परिस्थितीशास्त्र व सामाजिक परिस्थितीशास्त्राचा अभ्यास.

➤ नागरवाद-:

परिस्थितीशास्त्र, सामाजिक संघटन व सामाजिक विघटनचा अभ्यास.

नागरी समाजशास्त्राचे महत्त्व

- नागरी जटिल समाजाचा अभ्यास.
- नागरी समस्याचा अभ्यास.
- नागरी सामाजिक परिवर्तनाचा अभ्यास.
- नागरवादाचा अभ्यास.
- नागरी अंतरसंबंध व अंतरक्रियांचा अभ्यास.
- नागरी नियोजनाचा अभ्यास.
- सामाजिक संघटन व सामाजिक विघटनचा अभ्यास.

धन्यवाद